

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО»,
АНЬХОЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЕКОНОМІКИ
(ANHUI UNIVERSITY OF FINANCE AND ECONOMICS) (КНР);
КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ЛОС-АНЖЕЛЕСІ
(UNIVERSITY OF CALIFORNIA, LOS ANGELES) (USA);
АРІЄЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ARIEL UNIVERSITY CENTER OF SAMARIA) (ISRAEL)**

**кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних
практик**

МАТЕРІАЛИ

**VIII Міжнародної наукової конференції
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»**

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 1:403:316.6 (08)

DOI: <https://doi.org/10.24195/PhilosophicalKnowledge2026>

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VIII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 21-22 травня 2026 р.) 207 с.

Рецензенти:

Стовпець Олександр Васильович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін Одеського національного морського університету.

Каменська Тетяна Григорівна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова.

Збірник матеріалів VIII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; Голодомор – геноцид - Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства; філософію штучного інтелекту. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 25 червня 2026 р.)

Начев Микола Юрійович, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП Філософія, кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського, вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

ФАКТОР ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Штучний інтелект (ШІ) став потужним фактором трансформації соціалізації особистості, кардинально змінюючи способи взаємодії, навчання, роботи та сприйняття світу. Він діє як агент соціалізації, впливаючи на формування цінностей, поведінки та життєвих компетентностей людини в умовах цифрового суспільства. Штучний інтелект (ШІ) є ключовою технологією XXI століття, що кардинально змінює суспільство. Особливо важливим є аналіз його впливу на соціальну безпеку, яка є пріоритетом державної політики. Ми спробували дослідити розвиток ШІ до кінця 2025 року, та зрозуміти, як новітні технології впливають на соці. Дослідження на основі емпіричних даних демонструє, що вплив ШІ на соціальні процеси є невідворотним і природно інтегрується в цифрову трансформацію. Водночас, виникають нові ризики, на які мають реагувати освітяни, соціальні працівники та фахівці з психологічного й соціального консультування [1].

Представники покоління Z, які змалку оточені цифровими технологіями та мають постійний доступ до інтернету, формують свій досвід спілкування переважно через соціальні мережі. Це кардинально змінило процес їхньої соціалізації та формування соціальних навичок, перевівши взаємодію з традиційних форм у онлайн-простір. Вивчення впливу цифрового середовища на соціалізацію молоді є ключовим для розуміння їхнього особистісного розвитку та запобігання можливим ризикам. Психологічні особливості цього покоління формуються під впливом технологічного прогресу, глобалізації та суспільних змін.

Серед ключових рис покоління Z виділяють:

- Цифрова грамотність: Вони легко опановують нові технології, віддають перевагу візуальному контенту та активно користуються гаджетами.
- Багатозадачність: Здатні одночасно займатися кількома справами, але можуть мати труднощі з концентрацією через перенасичення інформацією.
- Прагнення до індивідуальності: Цінують самовираження, часто обирають нестандартні шляхи розвитку та ставлять під сумнів усталені норми.
- Соціальна свідомість: Активно цікавляться глобальними проблемами, підтримують різноманітність та інклюзію, часто долучаються до соціальних ініціатив.
- Потреба у швидкому результаті: Звикли до миттєвого доступу до інформації та очікують швидкої віддачі, що може знижувати терпіння до довгострокових процесів.

- Психологічна уразливість: Частіше стикаються з тривогою, депресією та вигоранням, а постійне порівняння в соцмережах (страх FOMO) може посилювати стрес.
- Прагнення до балансу: Важливим є гармонійне поєднання роботи та особистого життя.
- Глобальність мислення: Завдяки інтернету мають широкі знання про світ, мислять поза національними межами.
- Перевага неформального навчання: Віддають перевагу коротким, практичним онлайн-форматам та самостійному розвитку.
- Відкритість до змін: Легко адаптуються до нових умов, готові змінювати кар'єру відповідно до своїх інтересів.

Успішний розвиток суспільства залежатиме від здатності врахувати потреби та унікальні особливості цього покоління [2, с.324].

З цією метою проведено опитування в соціальних мережах. Вибірку склало 100 осіб (старші школярі та студенти, вік досліджуваних 15-21 рік, 50 дівчат та 50 хлопців). У групу досліджуваних увійшли активні користувачі соціальних мереж, тобто ті, які проводять час у соціальних мережах понад 4 години. Отримано достатньо цікаві результати: 72% вказали, що соціальні мережі допомагають у спілкуванні з друзями; 30% зазначили, що зіштовхнулися з кібербулінгом; 40% відчують ізоляцію; 55% визнають, що є залежними від спілкування у соціальних мережах. Аналіз кількісних показників та змісту відповідей дозволив виокремити переваги та ризики цифрового середовища у процесі соціалізації сучасної молоді [4].

Сьогодні можна зустріти точку зору про те, що сучасна людина вже здала низку принципових інтелектуальних позицій ШІ і подальші події будуть робити очевидним цей факт для дедалі більшого числа людей. Зазначимо, що людина поступилася своїми позиціями тільки на рівні інтелекту. При цьому наша свідомість може бути представлена як мінімум із двох частин: інтелекту і мислення, які також утворюють протиріччя. Якщо інтелект прагне до земного, зрозумілого, ясного, простого, матеріального, корисного, що відтворюється і т. ін., то мислення, навпаки, прагне від земного до складного, ідеального, унікального тощо. Якщо інтелект працює з інформацією, то мислення – зі смислами. На нашу думку, неконтрольоване поширення штучного інтелекту загрожує суспільству кризою. Заміна штату працівників на машину навіть за умови незмінності витрат компанії на нього, створить суттєву економічну проблему, адже це збільшить кількість безробітних у країні. Ця та численні інші можливі загрози змушують людей, безпосередньо контролюючих процес, гальмувати розробку, щоб дати суспільству час на підготовку [3, С.97-99]. Головна мета створення потужного штучного інтелекту (ШІ) – це розробка системи, яка зможе самостійно вчитися та ставати кращою. Ми не зможемо передбачити, як така система буде виглядати, як поводитиметься чи які кроки робитиме в майбутньому. Дехто порівнює це з народженням «машинного бога» – істоти, що виходить за межі людського розуміння. Людська свідомість має свої природні обмеження: наше життя коротке, наша біологічна основа незмінна, а

сам процес мислення залишається для нас загадкою. Через це, за тих самих умов, ми схильні повторювати помилки, намагаючись зрозуміти світ. Натомість, надрозум, здатний змінювати власну структуру, зможе адаптуватися і знайти ідеальний шлях розвитку, уникаючи минулих промахів. У такому сценарії роль людини стане другорядною, а конкуренція з надрозумом практично неможливою. Щоб отримати хоч якусь перевагу і не бути повністю залежними від рішень надрозуму, нам потрібно буде вдосконалюватися. Філософський напрям трансгуманізму якраз і займається ідеями самовдосконалення, прагнучи розширити людські можливості різними шляхами. Один із підходів полягає в інтеграції сучасних технологій в людський організм, щоб покращити роботу його систем, включаючи свідомість. Хоча дослідники активно вивчають різні форми взаємодії людини та машини, поки рано говорити, чи залишаться ці ідеї лише теорією [5, С. 154-161].

Розвиток ШІ поставив перед людством давнє філософське питання про природу свідомості. Раніше це поняття було надто абстрактним для наукового дослідження, існуючі теорії не давали нових відповідей. Однак, наближення до створення подібного інтелекту дає нам можливість порівняти людську свідомість зі штучною, виділити її складові та, можливо, навіть допомогти в подальшій розробці ШІ. Зараз людство перебуває на переломному етапі, який може кардинально змінити наше суспільство та культуру. Попри певні побоювання, експерти стверджують, що ШІ не може власноруч спричинити апокаліпсис [5, с.155]. Вони наголошують, що людська здатність використовувати нейромережі буде розвиватися разом з алгоритмами. Припущення, що нейромережі та машини розвиватимуть власну волю, є не стільки прагматичною оцінкою реальних ризиків новітніх технологій, скільки підігрітим науковою фантастикою надмірним страхом. це не потенційний кінець глобальної людської історії, а лише кінець тієї її частини, в якій домінує людина. експонеціальними кроками рухаються не лише технології, а й самі зміни, які є продуктом не тільки технологій, а й інших факторів розвитку виникатиме соціальне відчуження, яке буде провокувати десоціалізацію індивіда, коли людина не зможе швидко пристосуватися до цифрових змін. окрім того, внаслідок певного (а, можливо, й повного) демонтажу «соціальної» держави частина людей буде позбавлена державної допомоги.

Список використаних джерел

1. Does, A. R., Geraldo, A., Carvalho, I. P., & Barbosa, F. (The use of new digital information and communication technologies in psychological counseling during the COVID-19 pandemic. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2020. 17(20), 7663. <https://doi.org/10.3390/ijerph17207663>
2. Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. Філософія цифрової людини і цифрового суспільства: теорія і практика: монографія. Львів: торунь : Liha- Pres, 2022. 460 с.
3. Гуцол, К. В. Штучний інтелект як ресурс розвитку життєвої компетентності особистості в умовах війни в Україні. *Міждисциплінарні*

дослідження складних систем. 2023. Вип. 24. С. 97-114. DOI: <https://doi.org/10.31392/iscs.2024.24>

4. Результати загальнонаціонального опитування «Українське покоління Z: цінності та орієнтири». Київ, 2017. 135 с. URL: <https://pon.org.ua/novyny/5980-cnnost-ta-oryentiri-ukrayinskogopokolnnya-z-ove-dosldzhennya.html> (дата звернення: 2026.05.08).

5. Романенко, С. В. Штучний інтелект та соціальна безпека особистості. *Психологія та соціальна робота.* 2025. № 2. С. 154-161. <https://doi.org/10.32782/2707-0409.2025.2.14>

DOI: <https://doi.org/10.24195/PhilosophicalKnowledge2026-10>

Юшкевич Юлія Сергіївна, к.філос.н, старший викладач кафедри філософії, історії та політології Одеського національного економічного університету, м. Одеса.

<https://orcid.org/0000-0002-8295-0346>

ЦИФРОВА ЕКОЛОГІЯ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ: ЕТИЧНІ ТА ПРАГМАТИЧНІ ВИМІРИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЕКО-ДИЗАЙНІ

Глобальна цифровізація соціокультурного простору на сучасному етапі розвитку суспільства зумовила трансформацію фундаментальних підходів до створення та інтерпретації культурного продукту. Креативні індустрії, інтегруючи у свій простір технології генеративного штучного інтелекту, опинилися в центрі методологічного зсуву, який вимагає не лише інструментального освоєння нових медіа, а й глибокого філософсько-культурологічного осмислення їхніх наслідків [3, с. 110]. Зазначені процеси актуалізують концепт «цифрової екології» як інтегративної наукової рамки, що дозволяє дослідити прагматичний потенціал автоматизації у синергії з етичними імперативами. Особливої ваги окреслена проблематика набуває в царині сучасного еко-дизайну, де матеріальний складник сталого розвитку концептуально поєднується з віртуальним середовищем проєктування.

У межах парадигми прикладної культурології дослідження цього феномену дає змогу вийти за межі суто технологічного детермінізму та переорієнтувати інструментарій соціокультурного проєктування на збереження семіотичного й ціннісного розмаїття. Цифрова екологія у цьому контексті постає не просто як сукупність гігієнічних правил поведінки з інформацією, а як розгорнута теоретико-практична система. Вона спрямована на виявлення, аналіз та мінімізацію деструктивних впливів штучного інтелекту на соціокультурну сферу, забезпечуючи сталий розвиток як матеріальної, так і духовної культури.

Донедавна екологічний дискурс у культурологічних та мистецтвознавчих студіях традиційно обмежувався матеріальним виміром буття: аналізувалися проблеми зменшення вуглецевого сліду, використання біорозкладних

<i>Борішштейн Є. Р., Калаєва К. С.</i>	ТЕОРІЯ І СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА LIBERAL ARTS: ЯКІСНА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	169
<i>Врайт Г. Я., Даниленко А. В.</i>	ЕТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПЕРЕВАНТАЖЕННЯ	172
<i>Петінова О. Б., Коновальчук Е. М.</i>	ОСВІТА І ДЕМОКРАТІЯ: РОЛЬ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН	174
СЕКЦІЯ 6. ФІЛОСОФІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ		
<i>Гончарова О. Є.</i>	СУБ'ЄКТНІСТЬ У ВЗАЄМОДІЇ ЛЮДИНИ І ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: МІЖ РОЗШИРЕННЯМ МИСЛЕННЯ ТА ЙОГО ДЕЛЕГУВАННЯМ	180
<i>Глушенко О. П.</i>	АБСОЛЮТНА КОНТИНГЕНТНІСТЬ ЦИФРОВОГО ПОРЯДКУ: КВЕНТІН МЕЯСУ ТА СУВЕРЕНІТЕТ ОНОВЛЕННЯ ЯК ПОДОЛАННЯ КАНТІАНСЬКОЇ НЕОБХІДНОСТІ	183
<i>Грищенкова С. А., Петінова О. Б.</i>	ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У МЕДІА: ВПЛИВ НА ДЕМОКРАТИЧНІ ПРОЦЕСИ	186
<i>Клименко Інна, Нівня Ганна</i>	ФІЛОСОФСЬКИЙ ВИМІР ЦИФРОВОГО БЕЗСМЕРТЯ	189
<i>Наумкіна С. М.</i>	ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ І СУБ'ЄКТ СОЦІАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	192
<i>Начев М. Ю.</i>	ФАКТОР ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ	194
<i>Юшкевич Ю. С.</i>	ЦИФРОВА ЕКОЛОГІЯ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ: ЕТИЧНІ ТА ПРАГМАТИЧНІ ВИМІРИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЕКО-ДИЗАЙНІ	197

VIII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців

“МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ”

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.: (0482) 732-09-52